

Brug Albertkanaal, Zolder-Viversel

Programma van Maatregelen

Auteurs:

R.R. Datema (veldwerkleider)

Autorisatie:

P.L.M Hazen (OE/ERK/Archeoloog/2015/00072)

1 Inleiding

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in augustus 2017 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Brug over het Albertkanaal te Zolder-Viversel (gemeente Heusden-Zolder, afb. 1). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen bouw van een nieuwe, verhoogde brug en verbreding van het kanaal.

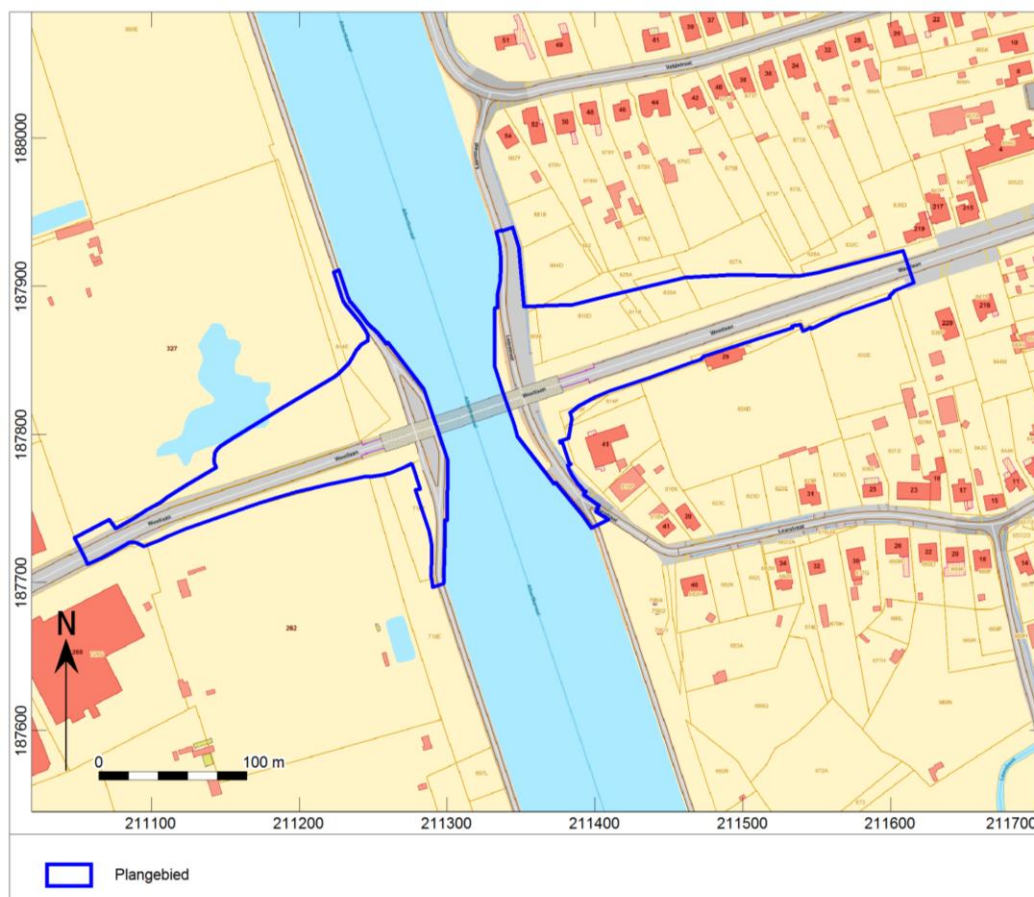
Het plangebied heeft een oppervlakte van ruim 3 ha, verdeeld in een deelgebied van ca. 1,3 ha aan de westzijde van het kanaal en een gebied van ruim 1,6 ha aan de oostzijde.

Het plangebied ligt aan de voet van het Kempisch plateau. Uit de geraadpleegde aardwetenschappelijke bronnen blijkt dat rond het plangebied het Tertiair wordt afgedekt door eolische afzettingen uit het Laat-Pleistoceen en mogelijk het Vroeg-Holoceen. Deze dekzandafzettingen zijn blijkens een oude boring binnen het plangebied ongeveer vier meter dik. Er onder liggen zanden met kwarts en glauconiet uit het Tertiair (Formatie van Diest). Boringen in het kader van een milieuhygiënisch onderzoek naar de af te graven grond voor de verbreding van het kanaal wijzen uit dat de bodem aldaar is verstoord. Vanaf 0,3 à 0,5 m –mv is sprake van glauconiethoudend matig fijn tot matig grof zand. Geconcludeerd kan worden dat dekzand hier in het verleden is afgegraven of dat de bodem tot grotere diepte is omgewerkt.

Op grond van de landschappelijke ligging is er geen tot nauwelijks verwachting op resten uit Laat-Paleolithicum en Mesolithicum. Wel geldt een verwachting voor een sporenniveau vanaf het Neolithicum tot en met de Late Middeleeuwen toen de mens zich vestigde op de iets hogere delen van het landschap en er akkers aanlegde. Vanaf de late 18de eeuw is zeer schaarse bebouwing zichtbaar binnen het plangebied die echter door latere bouw- en graafactiviteiten zal zijn opgeruimd.

Midden 19de eeuw werd het Kempisch kanaal gegraven en een eerste brug aangelegd. Verbreding van het kanaal en de aanleg van een nieuwe brug in de jaren '30 van de vorige eeuw, krijgsgeweld tijdens de 18-daagse veldtocht in mei 1940 en naoorlogs herstel zal mogelijk aanwezige archeologische resten rond het plangebied deels hebben verstoord.

Uit de wijde omgeving zijn in het CAI geen archeologische meldingen opgenomen. Of binnen het plangebied, en dan vooral in het noordelijke onbebouwde gedeelte, een archeologische sporenniveau verborgen ligt, kon via het bureauonderzoek niet worden vastgesteld. Door middel van een landschappelijk bodemonderzoek dient eerst te worden onderzocht in hoeverre de bodem er nog intact is en of er aanwijzingen zijn voor archeologische sporen.

Afb. 1. Begrenzing van het plangebied aan weerszijden van het Albertkanaal.

2 Gemotiveerd advies over het al dan niet nemen van maatregelen

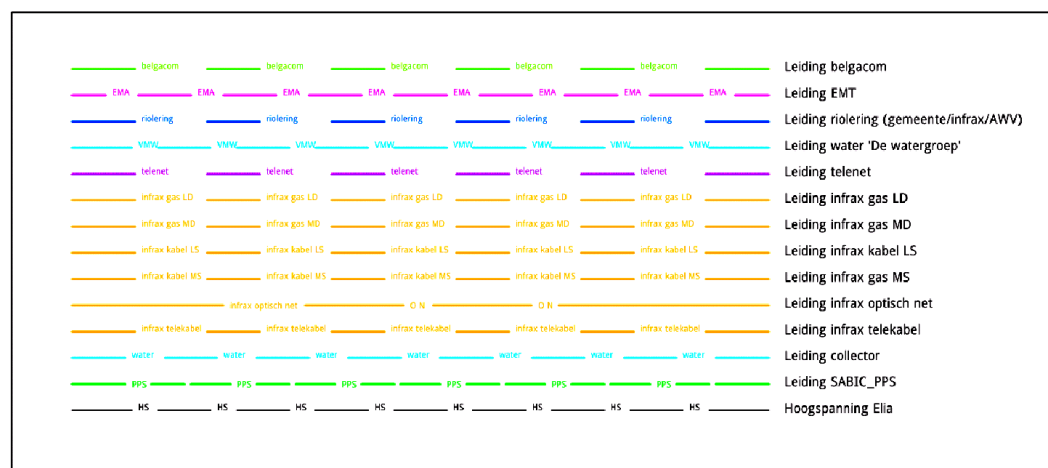
- Volledigheid van het onderzoek

Voor het plangebied kon enkel een bureauonderzoek worden uitgevoerd omdat nog niet alle gronden toegankelijk zijn voor bodemonderzoek. Op grond van het bureauonderzoek wordt geconcludeerd dat het noordelijk deel van het plangebied nader onderzoek behoeft. De afwezigheid van een archeologische potentie is onvoldoende bewezen.

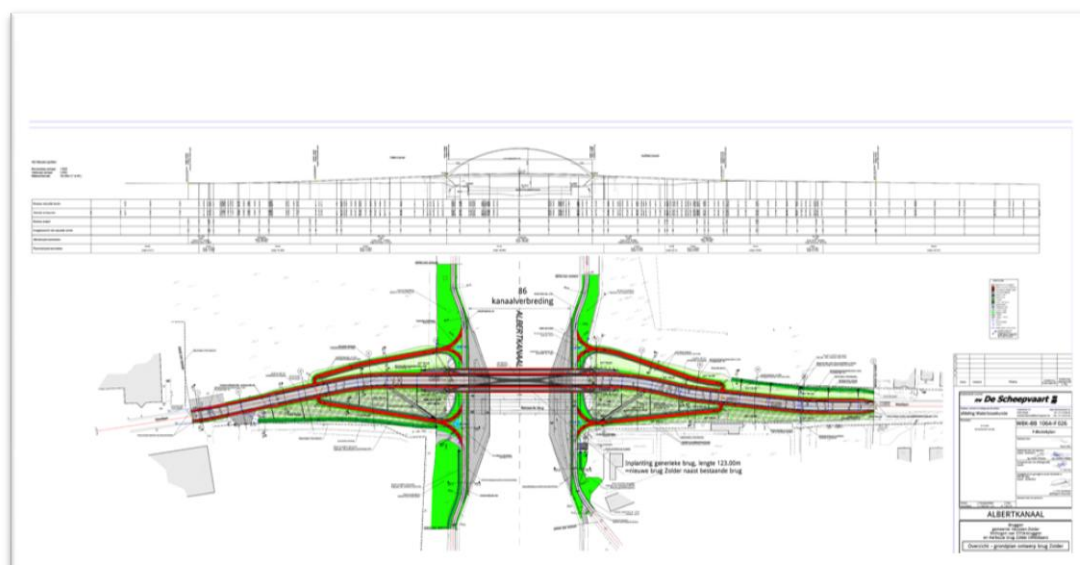
Gezien de aard van het plangebied is op dit moment geen landschappelijk bodemonderzoek, eventueel te volgen door een archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem, mogelijk.

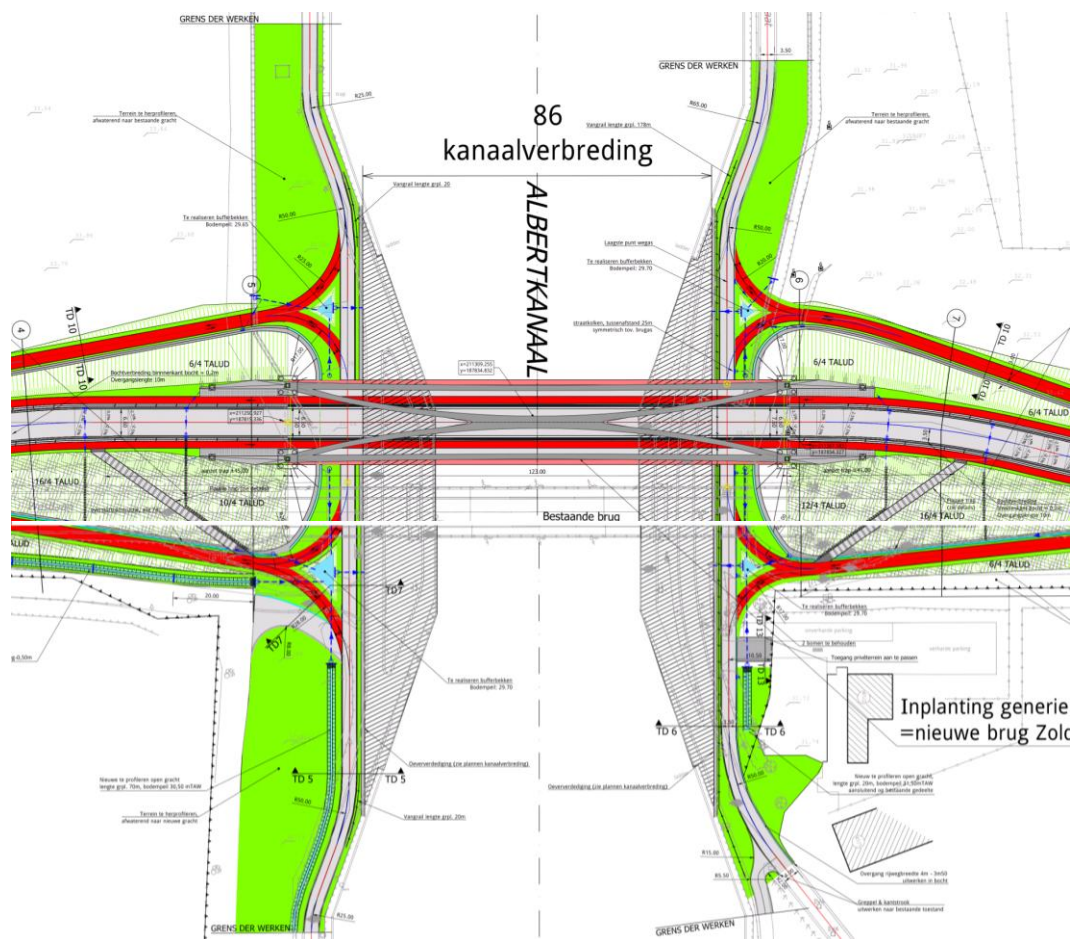
De geplande werken bestaan uit:

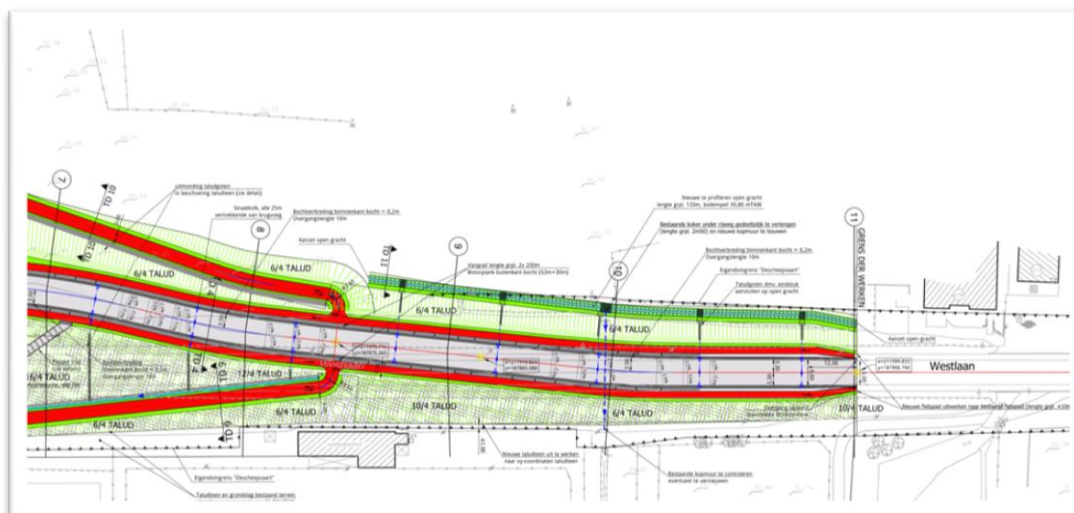
- het noordwaarts verbreden en ook iets ophogen van de bestaande aanloophellingen van de brug
- de bouw van een nieuwe, hoger liggende brug en sloop van de huidige brug
- verbreding van het kanaal ter hoogte van de brug tot 86 m
- rooien van een aantal bomen
- verleggen van bestaande weg, jaag- en fietspaden
- aanleg van nieuwe op- en afritten van de Westlaan naar omliggende straten
- uitgraven van bufferbekkens in de oksels van de op- en afritten langs het kanaal
- verleggen van ondergrondse kabels en leidingen

Afb. 2. Overzichtstekening met de bestaande (grijs) en nieuwe (zwart) brug met de huidige ligging van kabels en leidingen

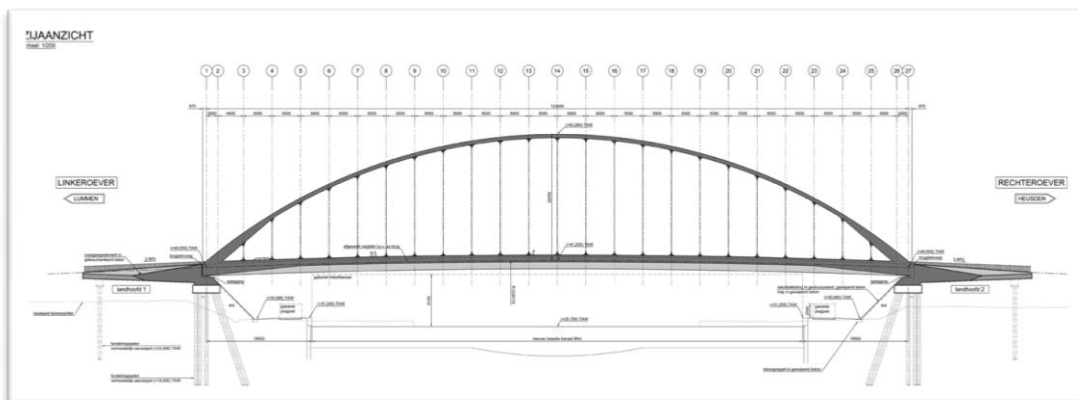
Afb. 3. *Situatie van de nieuwe brug.*

De nieuwe brug komt direct noordelijk van de huidige brug te liggen. Daartoe wordt het tracé van de Westlaan aan beide zijde van het kanaal iets omgebogen. Voor de aanloophellingen worden de bestaande ophogingen noordwaarts verbreed. De aanzet van de aanloophelling aan de westrand van het plangebied komt op 35,6 m TAW, die bij de rand van het brugdek op 40 m TAW en die bij de oostelijke aanzet op 36,1 m TAW. Het op te hogen oppervlak beslaat ruim 1,4 ha. Na aanleg van de nieuwe brug en sloop van de huidige wordt de zuidflank van de oude aanloophellingen deels afgegraven om hierover de nieuwe, verlengde op- en afrit te leggen van de Westlaan naar de weg langs het kanaal. De taludteen blijft gehandhaafd. In de

oksels van de op- en afritten langs het kanaal worden bufferbekkens aangelegd waarvan het bodempeil op 29,65 m TAW komt (afb. 3, overzicht en uitsneden).

Het aanzetpeil van de funderingspalen van de nieuwe landhoofden zal op 19,5 m TAW komen, die van het overgangselement -de overgang tussen landhoofd en rand brugdek- op 24 m TAW. Op de technische tekening zijn aan elke zijde van het kanaal vier palen geprojecteerd, waarbij het volgens de legenda om schroefpalen gaat met een diameter van 60 cm. Toch blijkt het uiteindelijke aantal en type palen nog niet vast te staan (afb. 4).¹

Nog niet bekend is hoe de aannemer de funderingspalen en de landhoofden gaat verwijderen, maar vaststaat dat ze volledig dienen te worden verwijderd.²

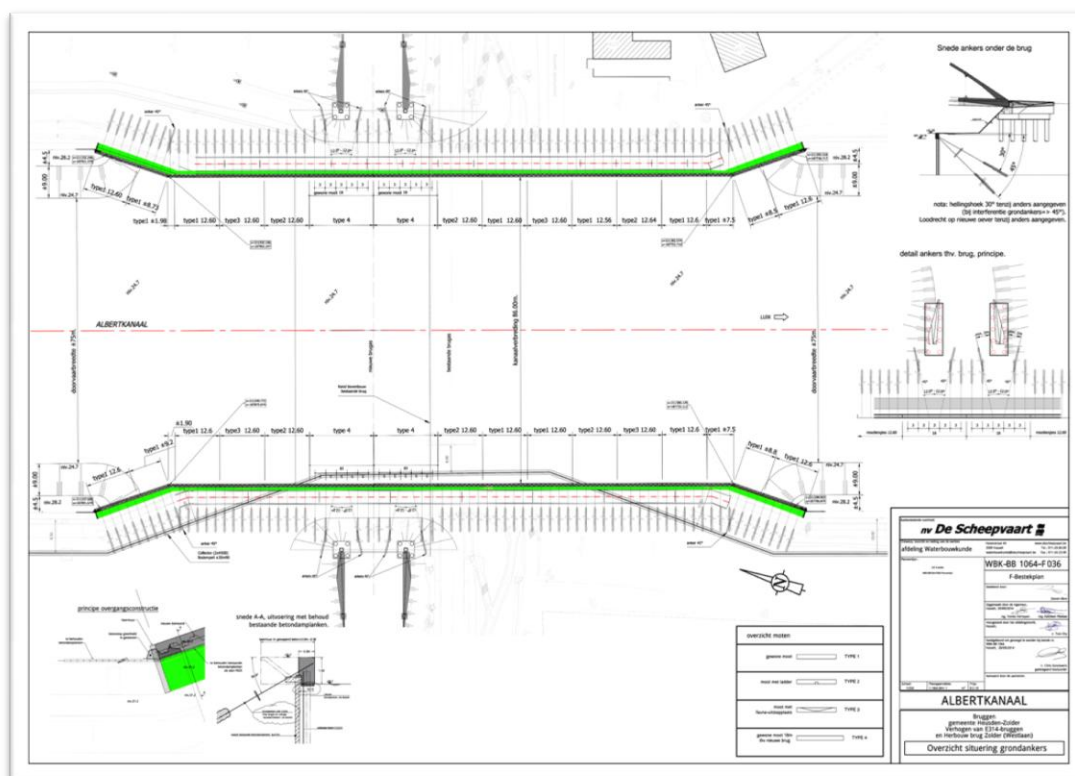
Afb. 4. Zij aanzicht van de nieuwe brug

Voor de noordwaarts verbreding van de aanloophellingen zal aan de westzijde een aantal bomen en aan de oostzijde een strook bos moeten worden gerooid.

In verband met de verbreding van het kanaal zal het huidige jaagpad en een aantal ondergrondse kabels en leidingen aan weerszijden worden verlegd, de kademuur gesloopt, een 18 m brede strook grond afgegraven en de rand van het kanaal iets worden uitgebaggerd. De nieuwe kademuren worden verankerd in de oevers (afb. 5).

¹ E-mail G. Talloen, projectleider, dd 10-8-2017

² E-mail G. Talloen, projectleider, dd 18-8-2017

Afb. 5. Kadeveranker

- Aanwezigheid van een archeologische site

Mogelijk zijn archeologische sporen in het noordelijk deel van het plangebied aanwezig. Op grond van het bureauonderzoek is er (vrijwel) geen verwachting voor resten uit het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum. Wel bestaat de kans dat er een sporenniveau vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen aanwezig is. Resten vanaf het Neolithicum kunnen zich manifesteren in de vorm van een cultuurlaag met daarin onder meer aardewerkscherven, vuursteen, verbrand organisch materiaal en houtskool. Organische resten en bot zullen vanwege de vrij droge zandbodem matig tot slecht zijn geconserveerd. Eventuele grondsporen (uitgezonderd diepe paalsporen, waterputten etcetera) zullen tot enkele decimeters in het oude loopvlak steken.

- Impactbepaling

Voor zover kon worden vastgesteld, is het noordelijk deel van het plangebied in beperkte mate verstoord. Deze zone omvat een deel van een braakliggend perceel en een strook bos. In deze zone is minstens vanaf de 18de eeuw geen sprake geweest van enige bebouwing. De bodemverstoring als gevolg van boomwortels is beperkt.

De strook direct langs het kanaal is door het gefaseerd graven van de waterweg, de beschoeiingswerken, de aanleg van jaagpaden en kabels en leidingen zo'n 30-200 cm –mv verstoord. De funderingspalen van de landhoofden van de bestaande brug reiken metersdiep en vermoedelijk is voorafgaand aan het opwerpen van de bestaande aanloophellingen een laag teelaarde afgegraven.

Uit het bureauonderzoek komt een archeologische verwachting naar voren voor sporen vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen. Resten uit oudere perioden worden op grond van de landschappelijke ligging, met name de afstand tot water, niet verwacht. Sporen uit de Nieuwe tijd worden evenmin verwacht, aangezien vanaf de 18de eeuw vrijwel geen bebouwing binnen het plangebied op historische kaarten is te zien.

- Bepaling van de maatregelen

- **Landschappelijk bodemonderzoek:**

Ja.

De aangewezen methode om meer duidelijkheid te bieden in de bodemopbouw ter plaatse, de mate van intactheid daarvan en om de archeologische verwachting uit het bureauonderzoek te toetsen.

- *Geofysisch onderzoek:* **Nee.**
De mogelijk te verwachten sporen en de bodemgesteldheid zijn niet van die aard dat een dergelijk onderzoek nuttig is voor dit plangebied.
- *Veldkartering:* **Nee.**
Niet uitvoerbaar vanwege de vegetatie (braak, bos).
- *Verkennd archeologisch booronderzoek :* **Nee.**
Vooral geschikt voor meer duidelijkheid te bieden over aan- of afwezigheid steentijdsites en niet voor archeologische sites met een sporenniveau.
- *Waarderend archeologisch booronderzoek :* **Nee.**
Vooral geschikt voor meer duidelijkheid te bieden over aan- of afwezigheid steentijdsites.
- *Proefsleuven en kijkgaten:* **Ja.**
Om meer duidelijkheid te krijgen over de aan- of afwezigheid van grondsporen of een sporenniveau.

Indien bij het landschappelijk bodemonderzoek de aanwezigheid van redelijk intacte bodems wordt vastgesteld en daarbij archeologische indicatoren worden gevonden, is een proefsleuvenonderzoek de optimale methode om de onderzoeksvragen te beantwoorden en daarmee een balans te vinden wat betreft kosten en baten.

Voorgesteld wordt de hierboven beschreven onderzoeken uit te voeren direct voorafgaand aan het grondverzet en de sloopwerkzaamheden.

3 Uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

3.1 Administratieve gegevens

Uitgevoerde fasen binnen archeologienota:	Bureauonderzoek
Aanleiding:	Bouw van een nieuwe brug, verbreding en ophoging van de bestaande aanloophellingen en verbreding kanaal
Locatie:	Westlaan
Plaats:	Zolder, Viversel
Gemeente:	Heusden-Zolder
Provincie:	Limburg
Kadastrale gegevens:	Zolder, 4 ^{de} afdeling, sectie E, nummers 788a, 810d, 811b, 825a, 826a, 827a, 828a, 832c en openbaar domein
Diepte bodemverstoring	40-200 cm –mv (33,6-32 m TAW)
Coördinaten (<i>bounding box</i> ; <i>Lambertcoördinaten</i> (<i>EPSG:31370</i>))	Westzijde kanaal: 211.048 / 187.728, 211.223 / 187.909, 211.294 / 187.699, 211.057 / 187.713 Oostzijde kanaal: 211.336 / 187.936, 211.605 / 187.926, 211.616 / 187.902, 211.400 / 187.738

3.2 Aanleiding van het onderzoek

Aanleiding voor het onderzoek vormen de plannen voor de aanleg van een nieuwe, hoger liggende brug en verbreding van het Albertkanaal ter plaatse van 50 tot 86 m. De nieuwe brug zal naast de bestaande komen te liggen. Voor realisatie van de plannen zal een deel van de bestaande ondergrondse kabels & leidingen en jaagpaden moeten worden verlegd, de aanloophellingen naar de brug worden verbreed, op- en afritten van en naar de Westlaan en de aangrenzende straten worden verlegd, een aantal bomen worden gekapt en enkele waterbekkens worden gegraven. Nog niet bekend is hoe de aannemer de funderingspalen en de landhoofden gaat verwijderen, maar vaststaat dat ze volledig dienen te worden verwijderd.

Aangezien delen van het plangebied nog geen eigendom zijn, dient verder onderzoek in uitgesteld traject te verlopen.

3.3 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Het plangebied ligt aan de voet van het Kempisch plateau. Uit de geraadpleegde aardwetenschappelijke bronnen blijkt dat rond het plangebied het Tertiair wordt afgedekt door eolische afzettingen uit het Laat-Pleistoceen. Een boring uit 1934 binnen het oostelijk deel van het plangebied wijst uit dat de afzetting van

het Quartair ongeveer 4,5 m dik is. Voor het noordoostelijke deel van het plangebied geeft de Bodemkaart een matig droge zandbodem aan, terwijl het overige deel van het gebied als OB en ON zone geldt. Boringen in het kader van een milieuhygiënisch onderzoek in 2014 naar de af te graven grond voor de verbreding van het kanaal laten zien dat deze zone metersdiep is verstoord.

Op grond van de ouderdom van de afzettingen, de landschappelijke ligging, de graafwerkzaamheden rond het Albertkanaal en zijn voorgangers en de zeer schaarse bebouwing op historisch kaartmateriaal vanaf de 18de eeuw geldt voor het plangebied een verwachting voor in potentie archeologische resten vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen. Resten uit het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum worden gezien de landschappelijke ligging en de afstand tot water niet verwacht. Sporen uit de Nieuwe tijd worden evenmin verwacht op basis van historisch kaartmateriaal.

Of binnen het plangebied archeologische resten of een sporenniveau verborgen liggen, kon via het bureauonderzoek niet worden vastgesteld. Binnen en rond het plangebied zijn geen archeologische meldingen bekend. In het CAI geregistreerde vondstmeldingen liggen op meer dan 450 m afstand en betreffen vooral losse vondsten van munten en munitie uit de Nieuwe en Nieuwste tijd.

Mogelijk is de bodem van het noordelijke deel van het plangebied nog redelijk intact. Het terrein heeft sinds de 18de eeuw en zeer waarschijnlijk ook in de eeuwen daarvoor een agrarisch gebruik gekend zonder bijbehorende bebouwing.

3.4 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

3.4.1 Vraagstelling landschappelijk bodemonderzoek

Met het landschappelijke bodemonderzoek zal de bodemopbouw in het noordelijk deel van het plangebied en de mate van intactheid daarvan bepaald worden. Dit levert mogelijk ook gegevens op omtrent de archeologische potentie van de onderzoekszone.

Een veldkartering is gezien het huidige gebruik niet uitvoerbaar.

Ten behoeve van het landschappelijk onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Wat is de geo(morfo)logische en bodemkundige opbouw van de ondergrond in het noordelijk deel van het plangebied?
- In hoeverre is deze opbouw nog intact?
- Zijn er archeologische indicatoren of relevante niveau 's in het plangebied aanwijsbaar?
- Zo ja, op welke diepte ten opzichte van maaiveld en TAW bevinden de resten of niveau 's zich?
- Uit welke periode(n) dateren deze indicatoren of niveaus?
- In hoeverre worden de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden bedreigd door toekomstige planontwikkeling?

3.4.2 Vraagstelling proefsleuvenonderzoek

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding? Komt dit overeen met de vaststellingen uit het landschappelijk bodemonderzoek?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, lineaire paalzetten) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - Wat is de omvang?
 - Komen er oversnijdingen voor?
 - Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie)?

- Is er een bodemkundige verklaring voor de gedeeltelijke afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?

3.5 Onderzoekstechnieken en methoden en strategieën

3.5.1 Landschappelijk bodemonderzoek

Een landschappelijk bodemonderzoek wordt noodzakelijk geacht om een beter beeld te krijgen van de bodemkundige opbouw en de intactheid van de bodem binnen het plangebied. Tevens kan met dit onderzoek de archeologische verwachting uit het bureauonderzoek worden getoetst.

Op grond van het oppervlak van de mogelijk vrij intacte zones van het plangebied zijn 8 boringen gepland: drie ten westen en vijf ten oosten van het kanaal (afb. 6).

Afb. 6. Boorpuntenkaart voor het landschappelijk bodemonderzoek.

De boringen worden met de hand gezet met een Edelmanboor met een diameter van 7 cm tot minimaal 50 cm in de onverstoorte afzettingen relevant voor de archeologie.

Alle boringen worden beschreven per horizont volgens het FAO Unesco systeem op textuur, kleur en eventuele insluitsels. De boorbeschrijvingen zijn opgenomen in bijlage 1. Alvorens de boringen worden gezet, zijn de punten met een *robotic Total Station (rTS)* uitgezet om in een zo nauwkeurig mogelijk grid te kunnen onderzoeken. Na het boren worden de punten nogmaals ingemeten om de juiste positionering en hoogte vast te kunnen leggen.

3.5.2 Proefsleuvenonderzoek

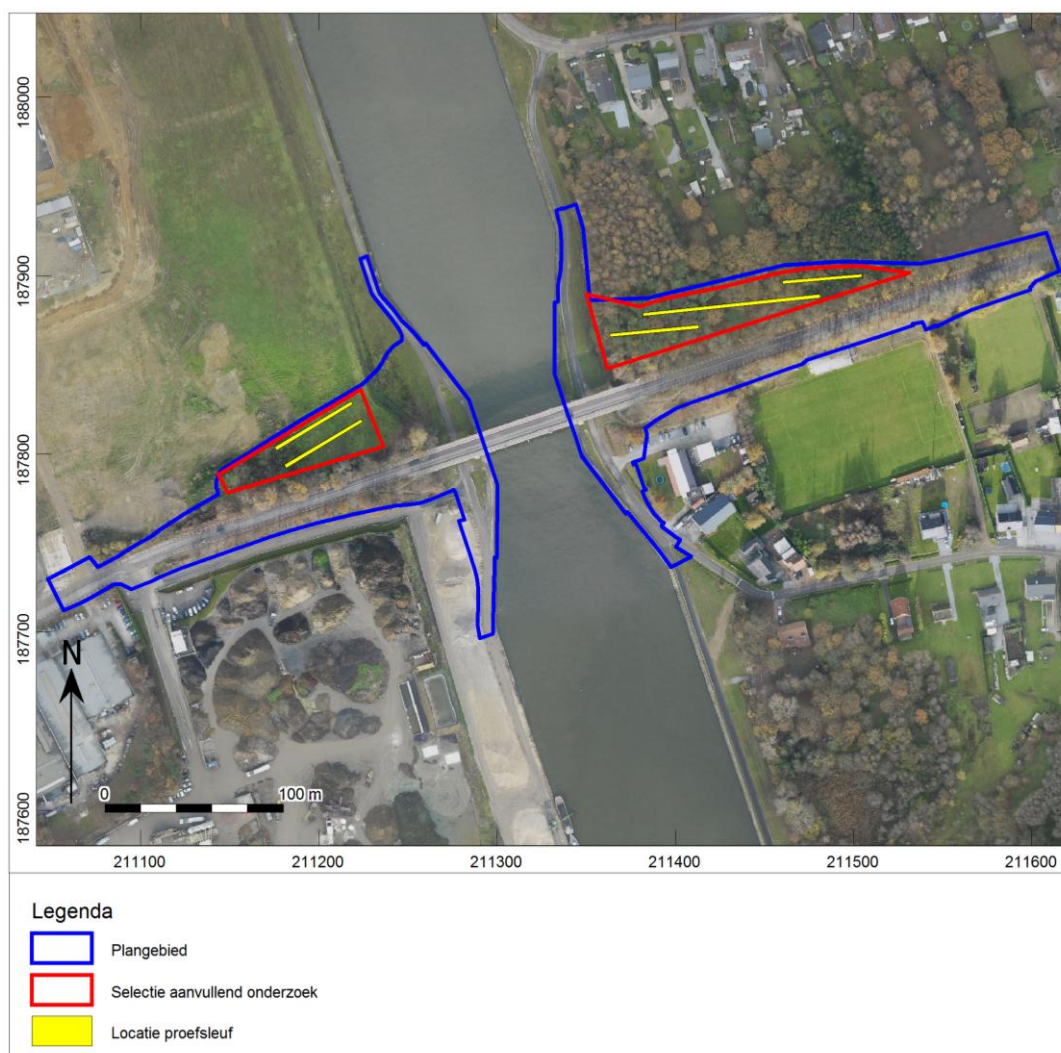
Om een eventueel aanwezig en redelijk intact sporenniveau vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen vast te stellen, zal een oppervlakte van ongeveer 12,5% worden onderzocht door middel van proefsleuven. Voor een op te graven oppervlak van 12,5% is gekozen omdat op die manier genoeg oppervlakte onderzocht kan worden om een goede archeologische verwachting te bekomen van het plangebied. Het proefsleuvenonderzoek dient alleen om beter grip te krijgen op de archeologische verwachting. Indien er archeologie aanwezig blijkt te zijn, dient een vervolg onderzoek plaats te vinden in de vorm van een vlakdekkende opgraving in de zones waar uit het proefsleuvenonderzoek archeologische resten aanwezig blijken te zijn die niet behouden kunnen worden als gevolg van de geplande werken.

In de onderzoekszone ten westen van het kanaal worden twee proefsleuven gepland van 2 x 50 m. Daarmee beslaan de proefsleuven een oppervlakte van 200 m², wat overeenkomt met ongeveer 10% van het deelgebied. Voor de onderzoekszone ten oosten van het kanaal worden drie proefsleuven gepland: één van 2 x 125 m, één van 2 x 45 m en één van 2 x 25 m. Deze sleuven betreffen een oppervlakte van 392 m², hetgeen overeenkomt met ongeveer 10% van het deelgebied.

Verder is er nog ruimte voor ongeveer 150 m² om extra kijkvensters te plaatsen waar nodig, zijnde 2,5% van de totaal te onderzoeken zones.

De sleuven aan de westzijde zijn ZW-NO georiënteerd, die aan de oostzijde vrijwel oost-west. Voor deze oriëntatie is gekozen, omdat op deze manier de proefsleuven het meeste inzicht kunnen geven in de bewaringsomstandigheden op beide zones. De proefsleuven zullen worden uitgegraven tot op het eerste archeologisch leesbare niveau. De aanleg van kijkvensters is nodig om een spoor of een concentratie van sporen waarvan de interpretatie en de waardering niet onmiddellijk duidelijk is, beter te kunnen onderzoeken. Mogelijk kunnen deze ook een schijnbare afwezigheid van sporen aantonen. Kijkvensters worden, afgezien van hun ligging, afmeting en vorm, op dezelfde wijze als proefsleuven aangelegd.

Onderstaand sleuvenplan is indicatief, omdat nog geen landschappelijk bodemonderzoek kon plaatsvinden waarmee de intactheid van de bodem wordt vastgesteld. Proefsleuven worden in de regel geconcentreerd op die zones waar de archeologische verwachting het grootst is, namelijk daar waar de bodem nog redelijk intact is. De resultaten van het nog uit te voeren landschappelijk bodemonderzoek kunnen dan ook aanleiding vormen het sleuvenplan bij te stellen.

Afb. 7. Sleuvenplan.

Het sleuvenonderzoek zal als volgt worden uitgevoerd:

- Er zal worden gegraven met een graafmachine met gladde bak.
- Op alle locaties vindt het graven plaats op aansturing van de veldwerkleider.
- Bij het verdiepen worden vondsten per stratigrafische laag verzameld. Het vlak en stort wordt met een professionele metaaldetector systematisch en vlakdekkend onderzocht. De vulling uit de gecoupeerde sporen wordt ook nagezocht met de metaaldetector.
- Bij de aanleg van de vlakken wordt vondstmateriaal per stratigrafische eenheid of per spoor verzameld. Indien deze niet herkenbaar of aanwezig zijn, worden vondsten in vakken van 3 x 2 m verzameld. De verzamelstrategie kan al naar gelang de bevindingen worden aangepast.
- Indien sprake is van vondstconcentraties (crematies, concentraties scherven, vuursteen), worden deze als puntlocaties ingemeten. Metaalvondsten (uitgezonderd spijkers) worden eveneens als puntlocaties ingemeten.
- Vondsten worden zoveel mogelijk aan een spoor of laag toegewezen. Gesloten vondstcomplexen worden integraal verzameld. Stortvondsten worden indien mogelijk per sleuf verzameld en geregistreerd.
- Het te documenteren vlak wordt waar nodig geschaafd, gefotografeerd, ingekrast en direct digitaal ingemeten met een *robotic Total Station (rTS)*. Met de rTS worden vlak- en maaiveldhoogtes digitaal ingemeten.
- Een representatief deel van de sporen wordt gecoupeerd voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen.

- Alle antropogene sporen worden gefotografeerd, ingetekend (schaal 1:20) en beschreven. Het restant van de gecoupeerde sporen wordt vervolgens stratigrafisch afgewerkt. Waar mogelijk worden sporen bemonsterd voor natuurwetenschappelijk onderzoek.
- Er worden gedurende het veldwerk foto's gemaakt van de algemene situatie, de vlakken, de profielen, van grondsporen in het vlak en van de coupes. Voor publicitaire doeleinden en/of eventuele communicatie-uitingen worden geregeld actie- en sfeerfoto's gemaakt.
- Fragiele en/of belangwekkende vondsten worden op de plaats van aantreffen gefotografeerd alvorens gelicht te worden.
- Profielen en coupes worden schaal 1:20 getekend. De profielen zullen bij een eenduidig profiel gedocumenteerd worden door middel van profielkolommen om de 20 meter. Indien de stratigrafische bodemopbouw complex is of sterk afwisselend is, zal een lengteprofiel worden gedocumenteerd. Op de profieltekeningen worden de TAW-hoogten gezet en tevens zal de hoogte van het opgravingsvlak aangegeven worden op de tekening. Bij grote profieltekeningen kan, na afstemming met het bevoegd gezag, een andere schaal worden gehanteerd.
- Bij het aantreffen van bijzondere archeologische resten, worden opdrachtgever onmiddellijk gewaarschuwd. In gezamenlijk overleg tussen partijen zal vervolgens worden bepaald hoe met deze resten dient te worden omgegaan.
- Indien een proefsleuf niet volledig kan worden aangelegd zoals gepland als gevolg van hevige begroeiing of bebouwing, dient de proefsleuf te worden verplaatst of opgedeeld, waarbij de sleuf zo veel mogelijk zijn oorspronkelijke positie zal behouden.
- De grond wordt gestockeerd langs de werkputten. Daarbij wordt de bovengrond gescheiden gehouden van de andere grond. Na het documenteren en afwerken van de werkput wordt de grond terug gestort (in lagen van max. 50 cm) en aangereden.

3.6 Competenties uitvoerders

Verwezen wordt naar Hoofdstuk 7.3.2 van de Code van Goede Praktijk.

3.7 Evaluatiecriteria

De voorgestelde onderzoeken worden als succesvol beschouwd en mogen afgerond worden wanneer aan de volgende criteria voldaan is:

- Landschappelijk booronderzoek: Beantwoording van alle onderzoeksvragen
- Verkennend archeologisch booronderzoek: Beantwoorden van alle onderzoeksvragen en de aan- of afwezigheid van vuursteenvindplaatsen voor jagerverzamelaars duiden.
- Waarderend archeologisch booronderzoek: Beantwoorden van de onderzoeksvragen en een nauwkeurige aflijning geven van de vastgestelde vuursteenvindplaatsen. Daarnaast hoort de waarde van de vindplaats achterhaald te worden.
- Proefputtenonderzoek: Beantwoording van de onderzoeksvragen en duiding geven in de spreiding van de vondsten evenals het bijstellen van de waardebepaling van de site.

Het voorgestelde proefsleuvenonderzoek wordt als succesvol beschouwd en mogen afgerond worden wanneer aan de volgende criteria voldaan is:

- Beantwoording van de onderzoeksvragen.
- Het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een vindplaats
- In het geval van de aanwezigheid van een vindplaats een gedetailleerde waardering opstellen en een duidelijk beeld scheppen van deze vindplaats in functie van de daaropvolgende opgraving.

3.8 Voorziene afwijkingen van Code van Goede Praktijk

Er worden geen afwijkingen voorzien ten aanzien van de Code van Goede Praktijk. Indien tijdens het veldwerk blijkt dat een afwijking noodzakelijk dan wordt dit gemotiveerd beschreven in de nota.